

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFTLITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

*Versijnt maandelijks, behalve in augustus.
Samengesteld door de Stichting voor Econo-
misch Onderzoek der Universiteit van Am-
sterdam*

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

The Making of an Accountant

G a m b l i n g, T. E., B. C o m. — De schrijver, docent in accountancy aan de Uni- versiteit van Birmingham, meent te hebben opgemerkt dat, in tegenstelling tot andere landen, de „qualified accountant” in Engeland slechts bij uitzondering een universitaire opleiding heeft genoten. Hij acht het noodzakelijk dat hierin verbetering komt en wijst op het herziene studieplan voor bedrijfseconomie en accountancy aan genoemde universiteit. Deze herziening kwam tot stand mede na kennisneming van het onderwijssysteem aan enkele Amerikaanse „business schools”. De schrijver geeft een overzicht van de onder- werpen welke in de loop van een driejarige cursus dienen te worden behandeld. Naast de gebruikelijke economische vakken worden o.a. genoemd sociologie, sociale psychologie, wiskundige beleidstechnieken, terwijl voor het eindexamen tevens een scriptie moet worden gemaakt.

A II - 3

The Accountants Journal, november 1963

E 635.451 : E 741.23 : E 031

III. LEER VAN DE ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE

Love and the computer

B e e r, S. — Het artikel bevat het tweede gedeelte van een door de auteur gehouden inleiding; het eerste deel werd opgenomen in het februari-nummer van dit repertorium.

Teneinde de potentiële mogelijkheden van de computer te kunnen realiseren, met name op het gebied van het hoogste bedrijfsbeleid, is het noodzakelijk de onderneming te be- schouwen als een organisch geheel waarin een integraal en ondeelbaar beleidssysteem de activiteiten van de bedrijfsonderdelen verbindt. De schrijver wijst er in het bijzonder op dat de tot dusver veelal plaats vindende fragmentarische toepassing van de computer het gevaar inhoudt dat de voorheen gebruikelijke, nl. persoonlijke communicatie aan betekenis gaat inboeten, doch tevens dat niet te zelfder tijd voor een bevredigende vervanging wordt gezorgd.

A III - 3

The Manager, november 1963

E 738.4

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

V. LEER VAN DE FINANCIERING

Inkoop van eigen aandelen door de naamloze vennootschap in Belgisch, Frans en Nederlands recht

S l a g t e r, P r o f. M r. W. J. — Naar aanleiding van een artikel van J. Daems in het Belgische Rechtskundig Weekblad van 31 maart 1963, wijdt de schrijver enige aandacht aan de inkoop van eigen aandelen. Daems onderscheidt de volgende vijf motieven: be- legging, ondersteuning van de koers, vermindering van amortisatie, verzekering van de meerderheid in de algemene vergadering van aandeelhouders en uitvoering van een recht op verkoop.

Hij bespreekt vervolgens enige voorwaarden voor de rechtsgeldigheid van de inkoop, zoals die in België, Frankrijk en/of Nederland worden gesteld: 1. de oorsprong van de

fondsen waaruit de prijs wordt betaald ter bescherming van derden, welke bescherming volgens Daems op de onaantastbaarheid van het maatschappelijk kapitaal berust; 2. het procédé en de prijs van de inkoop, welke in alle drie de landen zonder meer is toegestaan, zij het dat bij onderhandse aankoop in België en Frankrijk het gelijkheidsbeginsel moet worden toegepast, terwijl dit in Nederland slechts het geval is indien de voor de eigen aandelen bestede prijs niet meer verantwoord is; 3. het maximumbedrag van de inkoop; in België en Frankrijk geldt, in tegenstelling tot Nederland, geen enkele beperking; 4. het volgestort zijn van de ingekochte aandelen. Daems bespreekt tenslotte de gevolgen van de inkoop voor het stemrecht, het claimrecht en de dividendbetaling op de ingekochte aandelen.

Ba V - 3 b *Tijdschrift voor Vennootschappen, Verenigingen en Stichtingen, november 1963*
E 349 : E 325.23

Economische groei en waardering van aandelen

R a v e s t i j n, D r. H. P. W. v a n, en D r s. H. P. M. v a n R a v e s t i j n — In een tweetal artikelen worden achtereenvolgens besproken de economische groei en de daarmee verband houdende waardering van aandelen in het algemeen. De schrijvers vestigen er de aandacht op, dat bij het meten van de economische groei onderscheid dient te worden gemaakt tussen nominale groei - de groei in geldeenheden met veelal als maatstaf het bruto nationale produkt - en de reële economische groei, welke zich moeilijker laat meten. Als reële groei mogelijkheden worden besproken de bevolkingsexplosie, de technische ontwikkeling, de commerciële explosie, ofwel het scheppen van nieuwe afzetmogelijkheden door middel van nieuwe verkoopmethoden en tenslotte het beleid van de overheid.

In het tweede artikel wordt uitvoerig ingegaan op één van de technieken voor de waardebeoordeling van aandelen, met name de zg. security analysis. Bij deze methode tracht men met behulp van bepaalde ratio's tot een objectieve waardering te komen, teneinde door vergelijking met de beurskoers uit te kunnen maken of bepaalde aandelen al dan niet te duur of te goedkoop zijn. De schrijvers geven vervolgens een opsomming van een aantal bezwaren tegen genoemde techniek, waarbij zij tevens wijzen op de gevaren van een „geloof” in bepaalde methoden c.q. onfeilbare systemen. Nochtans kan alleen het in aanmerking nemen van zoveel mogelijk factoren tot een positief resultaat en een beslissing leiden.

Ba V - 3b : VI - 3
E 325.43 : E 510.11

De Naamlooze Vennoetschap, november en december 1963

De faktor als financier

S c h e f f e r, P r o f. D r. C. F. — De voornamelijk in de koloniale periode als tussenpersoon in de handel optredende faktor heeft, sedert omstreeks 1900 in de Verenigde Staten van Amerika, deze commerciële activiteit losgelaten en zich toegelegd op de kredietfunctie, nl. de financiering van debiteuren. Voor 1962 bedroeg naar schatting de omvang van de transacties, tot stand gekomen op basis van faktoreren, 7 miljard dollar.

De faktor koopt alle goedgekeurde vorderingen welke de cliënt op zijn afnemers verkrijgt en ziet daarbij af van eventueel regres op de verkoper. Er is dus geen sprake van een financieringsovereenkomst met de cliënt, de faktor verleent het krediet aan diens afnemer. De cliënt krijgt direct de beschikking over de opbrengst van zijn verkopen, onder aftrek van faktoorcommissie. Deze varieert van 1 tot 2% over de som der verkochte vorderingen, o.m. afhankelijk van de aard der verkochte goederen, de kredietwaardigheid van de cliënt, zijn omzet en de krediettermijnen; bovendien wordt een rente in rekening gebracht van gewoonlijk 6% per jaar over de periode tussen het opnemen van contanten en de inning van de vorderingen.

Naast voordelen met betrekking tot de kostenbegroting, de verkoop op krediet en het debiteurenbeleid wijst de schrijver vooral op het financieringsaspect: geen of aanzienlijk minder middelen worden gebonden in debiteurenposities en komen dus vrij voor bv. produktieve bestemmingen.

Het Amerikaanse „factoring” heeft o.a. navolging gevonden in Engeland en werd in 1962 ook in Nederland geïntroduceerd door Amerikaanse en Engelse instellingen, tezamen met R. Mees en Zoonen, deelnemend voor resp. 66 en 34%.

Ba V - 5 d
E 325.311.1

Maandblad voor Bedrijfsadministratie en -organisatie, december 1963

Dividendpolitiek

C a m p, L. v a n, L i c. — In aansluiting op het in het septembernummer van dit tijdschrift opgenomen eerste deel van een studie over de dividendpolitiek (repertorium januari 1964), volgt in dit nummer het tweede en tevens laatste deel. In het vierde hoofdstuk

worden de dividendsoorten en de bonusaandelen besproken, terwijl in het vijfde hoofdstuk aandacht wordt besteed aan de voor- en nadelen van de zelffinanciering.

Tenslotte wijdt de schrijfster een zesde hoofdstuk aan een door haar ingesteld onderzoek naar het verband tussen enkele financiële verhoudingscijfers, t.w. dividend resp. nettowinst ten opzichte van het totale eigen vermogen en dividend ten opzichte van de nettowinst. Het onderzoek is gebaseerd op de in de periode 1950-1960 in 30 bedrijfstakken betaalbaar gestelde dividenden.

In een slotopmerking stelt de schrijfster dat het voeren van een dividendpolitiek een zich voortdurend aanpassen aan de omstandigheden veronderstelt. Het is derhalve niet mogelijk een algemene theorie van de dividendpolitiek op te bouwen.

Ba V - 6

Belgische Kamer van Rekenplichtigen, Antwerpen, 1 november 1963

E 346.1

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

De wijziging van de Wet op stichtingen

Simons, Prof. Mr. D. — In dit artikel schenkt de schrijver aandacht aan de bij de wet van 10 juli 1963 aangebrachte wijziging van de Wet op stichtingen 1956, waardoor ook de nieuwe overheidsstichtingen geheel onder de werking van deze wet vallen. Daartoe was reeds in 1956 een commissie ingesteld onder voorzitterschap van Prof. W. C. L. van der Grinten. De meerderheid van deze commissie zag geen reden het onderscheid in wettelijk regime tussen particuliere en overheidsstichtingen te handhaven. Een afwijkend standpunt werd ingenomen door gemeentelijke en provinciale besturen, welke bevreesd waren dat de aan de rechtbank gegeven bevoegdheden aldus zouden kunnen worden uitgeoefend, dat afbreuk zou worden gedaan aan het te voeren overheidsbeleid. Hun bezwaar gold vooral die artikelen in de wet, welke o.m. de mogelijkheid openen van benoeming van bestuursleden door de rechtbank, van ontbinding van de stichting wegens handelen in strijd met haar statuten en van het geven van ontslag aan een bestuurder. De schrijver acht deze bezwaren niet doorslaggevend en wijst in dit verband op het vertrouwen, dat in ons land in de rechterlijke macht mag worden gesteld.

Ba VI - 3 *Tijdschrift voor Vennootschappen, Verenigingen en Stichtingen, november 1963*
E 612.42 : E 632.1

Investeringsoverwegingen op lange termijn

Weisglas, Dr. M. — In een serie welke gewijd is aan de organisatievraagstukken van bepaalde ondernemingen heeft het laatst verschenen bijzondere nummer betrekking op Unilever N.V. De schrijver, hoofd van de Economische Afdeling, wijst er in dit artikel op dat weliswaar investeringsbeslissingen nimmer alleen het resultaat kunnen zijn van een mathematische berekening, doch dat evenmin nog met „de fijne neus” kan worden volstaan. Het behoud van de continuïteit en het bevorderen van de expansie van een onderneming vereisen in het gecompliceerde economische verkeer een systematisch investeringsbeleid, hetwelk zijn uitdrukking vindt in een algemeen bedrijfsprogramma. Dit programma bevat een richtsnoer voor de op lange termijn meest wenselijk geachte verdere ontwikkeling van het bedrijf, zowel wat betreft de investeringen in vaste activa als de in de toekomst vereiste research, afzetpolitiek en personeelsbezetting; het dient als grondslag voor de verwachte behoefte aan financiële middelen.

Het bedrijfs- en investeringsprogramma dient in beginsel tenminste betrekking te hebben op een periode waarbinnen de investeringen gemiddeld zichzelf betalen zonder een effectief rendement op te leveren. Voor vele industrieën kan deze „lange termijn” op 5 tot 7 jaar gesteld worden. De desbetreffende programma's dienen bovendien te worden geprojecteerd tegen te verwachten ontwikkelingen op lange termijn tot bv. 25 jaar. Hierbij zal men veelal moeten volstaan met een kwalitatief beeld.

Ba VI - 3 : VI-19

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, december 1963

E 241.4 : 641.231.1

Groefasen van de onderneming en de organisatieproblematiek

Wattel, Dr. A. — Een bestudering van de organisatieproblematiek leidt al spoedig tot de conclusie dat per groefase van de onderneming telkens een andere samenhang zal moeten bestaan tussen structuur en werking van de organisatie. De schrijver onderscheidt een viertal groefasen in een industrieel bedrijf. De eerste fase is die waarin het bedrijf zich ontwikkelt van klein bedrijf tot grote gecentraliseerde onderneming. Tijdens het verloop van deze fase zal allereerst een scheiding tussen leidinggevende en uitvoerende arbeid moeten plaats vinden. De tweede fase is die van de grote gecentraliseerde onderneming met geografische spreiding. Evenals toename van de omvang leidt geografische spreiding ertoe

dat eerder de grenzen bereikt zullen worden van de bestuurbaarheid binnen één organisatorische eenheid. De ontwikkeling van de grote gecentraliseerde onderneming naar het concern is de volgende fase. Bij deze, steeds verdergaande, groei zullen de grenzen van de organiseerbaarheid binnen één organisatorische eenheid overschreden worden. Een fundamentele structuurwijziging is dan noodzakelijk, met name de overgang naar decentralisatie. De laatste fase is die van de concernvorming met al dan niet internationale geografische spreiding. Deze spreiding zal leiden tot vroegtijdiger aandiening van problemen in de structurering en functionering van de organisatie. De spanning tussen de artikelgerichte, geografische en functionele verbijzondering in de structuurontwikkeling neemt toe. Deze fase zal tevens inhouden dat in het relatiepatroon tussen de deelondernemingen verhoudingen gaan optreden die praktisch gelijk zijn aan die, welke zich binnen zelfstandige ondernemingen voordoen. Wil de onderneming in iedere groeifase de comparatieve voordelen van die fase kunnen benutten, dan zal zij de samenhang tussen groeifase, structuurontwikkelingseisen en functioneringseisen moeten onderkennen.

Ba VI - 5 : VI - 13

Maandschrift Economie, november 1963

E 640 : E 643

New Dimension in Consumer Analysis

Boyd Jr., H. W., en S. J. Levy — De verkoop- en distributiebeleid van een bedrijf beoogt het verwerven en behouden van klanten; derhalve dient men zich te bezinnen op de functies, welke een produkt voor de klant vervult. Het marktonderzoek analyseert de koopmotieven en onderscheidt groepen met verschillend koopgedrag.

In dit artikel wordt de nadruk gelegd op het onderzoek met betrekking tot consumptieschema's, waaronder wordt verstaan de wijze van uitvoering van een gehele taak door de consument met gebruik van een daartoe gekocht produkt. Achtereenvolgens worden onderzocht het gebruiksgedrag dat bepalend is voor het koopgedrag; het totale consumptieschema, omdat het gebruiksgedrag voor het ene produkt afhankelijk is van het gedrag ten opzichte van verwante produkten; de onderling verbonden deelschema's van het consumptieschema.

De schrijvers illustreren het onderzoek van een consumptieschema en de deelschema's aan de hand van huishoudelijke activiteiten. Op dezelfde wijze kan men te werk gaan bij industriële produkten. De beschreven methodiek biedt mogelijkheden voor nieuwe produktcombinaties, doelmatig technisch onderzoek, gerichte reclame en voor een op de waarde van de produktfunctie afgestemde prijszetting.

Ba VI - 12

Harvard Business Review, november/december 1963

E 641.254

Payoff from product management

Charles Ames, B. — De werkzaamheden van een produktieleider kunnen niet in een algemeen geldende definitie worden omschreven, doch worden geheel bepaald door de problematiek van het produkt waarmede hij zich bezig houdt. Deze functie staat tegenwoordig aan veel kritiek bloot, overwegend van ondernemingen, welke produktieleiders aangetrokken hebben alhoewel een dergelijke functie niet in hun organisatie paste. Slechts in die geparalleliseerde ondernemingen waar één produktieafdeling, één marketingafdeling en één verkoopafdeling voor alle produkten tezamen voorkomen, is de aanwezigheid van produktieleiders zinvol. De schrijver noemt vier oorzaken van teleurstellende ervaringen: 1. het aantrekken, alleen op grond van ervaringen die andere ondernemingen hebben opgedaan; 2. het stellen van te hoge verwachtingen in te korte tijd; 3. het niet-aanpassen van zijn werkzaamheden aan zijn hiërarchisch niveau in de organisatie; 4. het aantrekken van iemand die niet in staat is respect af te dwingen en medewerking te verkrijgen. Wil men aan het begrip produktieleider voldoende inhoud geven dan dient men allereerst na te gaan of deze functie in de organisatie van de individuele onderneming past. Vervolgens dient men zijn taken af te bakenen en deze taakafbakening als basis te hanteren voor het aantrekken van de functionaris. Heeft men tenslotte de keuze bepaald, dan is het noodzakelijk dat mogelijkheden voor grondige oriëntering en specifieke scholing aanwezig zijn.

Ba VI - 13

Harvard Business Review, november/december 1963

E 641.29

Management Development: karakteristiek facet van personeelbeleid

Bautz, Mr. Th. M. — In een speciaal organisatie-nummer van dit blad - zie het artikel van Dr. Weisglas elders in dit repertorium - wijdt de directeur Personeelszaken van Unilever N.V. enige aandacht aan enkele voor dit wereldconcern karakteristieke facetten van personeelsbeleid, nl. een schets van de belangrijkste grondslagen, de organi-

satiestructuur van de personeelssector en de planning van de structuur en de bezetting van leidinggevende en specialistische functies, het zg. „management development”.

Deze laatste sector beoogt de continuïteit van de hogere leiding te verzekeren en dient dus een goed geïntegreerd deel van het algemene beleid te vormen. Als basis wordt gehanteerd een prognose voor vijf jaar omtrent de ontwikkeling van de onderneming en de daaruit voortvloeiende organisatiestructuren. Als volgende fasen in dit beleid worden achtereenvolgens behandeld de inventarisatie van het potentieel van leiders en specialisten, de ontwikkeling en opleiding, de rekrutering en tenslotte de zg. internationalisatie van het bedrijfsbeleid, welke volgt op en een zekere samenhang vertoont met de internationalisatie van de kapitaaldeelname. De ontwikkeling van de Euromarkt zal dit proces bespoedigen.

Ba VI - 16

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, december 1963

E 641.212.3 : E 641.22

Profit Planning/Performance Reporting/Variation Analysis

Bianchini, F. V. en T. J. Cotter — Winstprojectie, uitvoeringsrapportering en variatie-analyse kunnen bijdragen tot betere informatie van de bedrijfsleiding. Het winstplan is samengesteld uit de verkoopraming, het productieplan en de begrotingen van de verschillende afdelingen. Het uitvoeringsrapport geeft weer wat er in werkelijkheid is gebeurd. Door dit plan tot in details te vergelijken met het winstplan kan men vaststellen waar de resultaten en de kosten zijn afgeweken van de raming. De oorzaken van de afwijkingen kunnen dan worden opgespoord zodat maatregelen ter verbetering kunnen worden genomen. Het artikel bevat een volledig uitgewerkt voorbeeld van de toepassing van de besproken methode.

Ba VI - 18

Financial Executive, november 1963

E 641.231 : E 136.362

Materialbewirtschaftung und Lagerbehaltung

In twee opeenvolgende nummers van dit tijdschrift werd een reeks van 12 voordrachten opgenomen, gehouden tijdens een congres van de „Vereinigung Schweizerischer Betriebsingenieure” in 1963. In het eerste deel komen naast een bijdrage van E. Soom over „Materialbewirtschaftung als Optimalproblem” en van E. Kellerhals over „Die Materialbewirtschaftung in einem Gebrauchsgüterzentrum” o.a. ook enkele voordrachten voor met betrekking tot de kostencalculatie en de voorraadadministratie, resp. van de hand van A. Keller en F. Ryffel. Het tweede gedeelte bevat naast enkele meer algemene beschouwingen tevens enige bijdragen over de magazijnorganisatie in een machinefabriek, een chemisch bedrijf en een handelsonderneming in ijzerwaren. Het eerstgenoemde artikel door E. Siegrist bevat tevens enige organisatieschema's.

Ba VI - 20

Industrielle Organisation, 1963 nr. 12 en 1964 nr. 1

E 641.233 : E 753.3

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

Winstdeling en investeringsloon

Reynaerts, Drs. W. H. J. — De schrijver tracht enige klaarheid te brengen in de bestaande verwarring rondom het begrip winstdeling en streeft naar een meer systematische classificatie, waarbij hij onderscheidt de begrippen winstdeling in ruime zin (netto-winst), winstdeling in enge zin (uitkeerbare winst) en investeringsaandeel (ingehouden winst). Dit laatste begrip dient wel te worden onderscheiden van investeringsloon, een vaste grootheid die wèl een kostenkarakter heeft. De schrijver ziet dit loon als een mogelijke brug naar een toekomst zonder de nog geldende kapitalistische tweespalt van bezitters en niet-bezitters van productieve eigendom. De discussie over het investeringsloon is in Nederland nog nauwelijks op gang gekomen. Met betrekking tot de vraag welk aandeel in de netto-winst de gezamenlijke werknemers toekomt, stelt de schrijver als criterium voor, de verhouding tussen de totale loon- en salarispost en de totale kosten. Op deze wijze beschikt men over een dynamische maatstaf voor de winstverdeling, gelet bv. op de verschuiving van arbeidsintensieve naar meer kapitaalintensieve productiemethoden.

Ba VII - 3

Economisch-Statistische Berichten, 2 januari 1964

E 641.215.5 : E 241.4

Pensioenproblemen van de ondernemer

Jonker, J. — Het ontbreken van een duidelijk pensioenbeleid gericht op een min of meer algemeen aanvaardbaar doel - handhaving van de financiële levensstandaard van de gepensioneerde werknemer - schept voor de ondernemer het voortdurende probleem van een onbevredigende pensioenregeling, doordat het verband tussen pensioenaanspraak en

loon telkens weer ontbreekt; de (geschatte) omvang van latent aanwezige lasten is hem onbekend, daardoor ontbreekt de basis tot het treffen van financieel aanvaardbare maatregelen.

Het pensioenbeleid van de ondernemer dient uit te gaan van bedrijfs-economische overwegingen; gestreefd moet worden naar een min of meer constante verhouding tussen de pensioenlasten en de loonsom, ook indien deze laatste fluctuaties vertoont. De schrijver bespreekt in dit verband enige oorzaken van loonsverhoging, t.w. anciënniteit, functieverbetering, geldontwaarding en stijgende welvaart. De werkgever dient de pensioenlasten bij een pensioenbeleid gericht op eindloon en waardevastheid, te limiteren tot de eerste drie oorzaken; het lijkt alleszins redelijk dat de lastenstijging ten gevolge van toenemende welvaart ook uit deze welvaart wordt gefinancierd en met name mede door de werknemers wordt gedragen. Daar de ondernemer in zijn pensioenbeleid ook met de wettelijke voorzieningen rekening moet houden, is het noodzakelijk dat in het desbetreffende overheidsbeleid - A.O.W., A.W.W. enz. - duidelijk tekening komt.

Ba VII - 3
E 641.215.6

De Naamlooze Vennootschap, december 1963

Vakbeweging en loonpolitiek

Hoefnagels S.J., Dr. H. — Tenzij men de zienswijze deelt van bv. prof. Van Esveld en prof. Wemelsfelder, nl. dat de vakbeweging geen wezenlijke taak meer heeft op het gebied van de nationale loonpolitiek, dwingt de crisis in de huidige loon- en prijspolitiek tot het zoeken naar een oplossing voor een fundamenteel probleem, t.w. hoe de vakorganisatie het instrument kan blijven door middel waarvan de arbeider zijn belangen verdedigt zonder het algemeen belang, met name de stabilisering van het prijspeil, in gevaar te brengen.

De schrijver zoekt de oplossing in die richting, dat de vakbeweging naast looneisen ook prijseisen stelt en wel als volgt: in bedrijfstakken met gemiddelde produktiviteitsstijging wordt de looneis gecombineerd met de eis dat de prijzen niet verhoogd worden; in bedrijfstakken met lagere produktiviteitsstijging wordt bedongen dat geen grotere dan de strikt noodzakelijke prijsstijgingen worden toegepast; in bedrijfstakken met snel stijgende produktiviteit matigt de vakorganisatie haar looneisen onder beding dat het niet opgeëiste deel in de vorm van prijsdalingen ten goede komt aan de consumenten.

Naast dit middel van de prijseisen spelen de door de overheid te voeren prijspolitiek alsmede maatregelen ter bevordering van de concurrentie een niet minder belangrijke rol in het economisch-sociale beleid.

Ba VII - 3 : VII : 4
E 224.321 : E 225.522

Sociaal Maandblad Arbeid, december 1963

Vakbonden to be or not to be

Bantje, H. F. W. — Het economisch inzicht en het verantwoordelijkheidsgevoel van de vakbondsleiders hebben hen er in de afgelopen jaren toe gebracht medewerking te blijven verlenen aan het door de overheid gevoerde beleid van volledige werkgelegenheid en gematigde loonsverhogingen, alhoewel zij daardoor steeds meer de greep op hun leden verloren. Nu het ontbreken van voldoende discipline in de werkgeversorganisaties er toe geleid heeft dat de werknemers meer baat vinden bij rechtstreekse loononderhandelingen dan bij door hun vakbonden onderschreven ruimteberekeningen, dient de vakbond zich ernstig te beraden over haar toekomstige positie. In dit verband citeert de schrijver uit een rede van prof. van Esveld: de vakbeweging „is een belangenvereniging en kan niet tegen haar natuur in meedoen met het ondernemersbeleid, want uit de keuze tussen de concurrenten winst of loon kan maar door en vanuit één instantie beslist worden”.

De schrijver deelt dan ook de zienswijze dat de vakbonden terug moeten naar de in het verleden gevoerde praktische en voor de leden begrijpelijke loonpolitiek, wat de gevolgen daarvan ook mogen zijn.

Ba VII - 4
E 224.321.0

*Gids voor personeelsbeleid, arbeidsvraagstukken, sociale verzekering,
november 1963*